

389L0391

29.6.89

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

Nr L 183/1

RÅDETS DIREKTIV

av den 12 juni 1989

om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet

(89/391/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 118a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾, utarbetat efter samråd med Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor,

i samarbete med Europaparlamentet⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

Enligt artikel 118a i fördraget skall rådet genom direktiv fastställa minimikrav i syfte att främja förbättringar, framför allt på arbetsmiljöområdet, för att trygga en högre skyddsnivå för arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

Detta direktiv motiverar inte någon sänkning av de skyddsnivåer som redan uppnåtts i enskilda medlemsstater, i synnerhet som medlemsstaterna i enlighet med fördraget förbinder sig att främja förbättringar av förhållandena inom detta område och harmonisera dessa villkor samtidigt som redan gjorda förbättringar bibehålls.

⁽¹⁾ EGT nr C 141, 30.5.1988, s. 1.

⁽²⁾ EGT nr C 326, 19.12.1988, s. 102 och EGT nr C 158, 26.6.1989.

⁽³⁾ EGT nr C 175, 4.7.1988, s. 22.

Det är känt att arbetstagare under loppet av sitt yrkesverksamma liv kan utsättas för påverkan av olika miljöfarliga faktorer på arbetsplatsen.

Direktiv enligt artikel 118a i fördraget får inte medföra sådana administrativa, ekonomiska och rättsliga hinder, som skulle kunna hämma bildandet och utvecklingen av små och medelstora företag.

Kommissionens meddelande om dess program arbetarskyddsfrågor⁽⁴⁾ förutsätter att direktiv antas i syfte att säkerställa arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

Rådet uppmärksammade i sin resolution av den 21 december 1987 om arbetarskyddsfrågor⁽⁵⁾ att kommissionen avsåg att inom en snar framtid föreslå rådet ett direktiv om organisationen av verksamheten för arbetstagarnas säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.

Europaparlamentet antog i februari 1988 fyra resolutioner i anslutning till debatten om den inre marknaden och arbetarskydd; i dessa resolutioner anmodas kommissionen uttryckligen att utarbeta ett ramdirektiv, som skall ligga till grund för särdirektiv, vilka skall omfatta alla risker förknippade med säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.

Det åligger medlemsstaterna att inom sina territorier verka för förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa; åtgärder, som vidtas för att skydda arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet bidrar även, i vissa fall, till att bibehålla hälsan och möjligen säkerheten hos personer i arbetstagarens hushåll.

⁽⁴⁾ EGT nr C 28, 3.2.1988, s. 3.

⁽⁵⁾ EGT nr C 28, 3.2.1988, s. 1.

Medlemsstaternas arbetarskyddslagstiftning varierar avsevärt och behöver förbättras; nationella bestämmelser, som ofta innehåller tekniska föreskrifter och/eller vägledande normer, kan leda till skilda skyddsnivåer och möjliggöra konkurrens på bekostnad av säkerhet och hälsa.

Antalet arbetsolycksfall och arbetssjukdomar är alltjämt för högt; förebyggande åtgärder måste införas eller förbättras utan dröjsmål för att trygga arbetstagarnas säkerhet och hälsa och säkra en högre skyddsnivå.

För att säkerställa en förbättrad skyddsnivå måste arbetstagarna och/eller deras representanter informeras om de risker som föreligger för deras säkerhet och hälsa och om de åtgärder, som krävs för att minska eller eliminera dessa risker; de måste ha förutsättningar att medverka till att tillräckliga skyddsåtgärder vidtas genom avvägd medverkan i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis.

Information, dialog och avvägd medverkan i frågor som rör säkerhet och hälsa i arbetet måste utvecklas mellan arbetsgivare och arbetstagare och/eller deras representanter med hjälp av ändamålsenliga metoder och medel i överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis.

Förbättring av arbetarskyddet för arbetstagarna är ett mål som inte skall underordnas rent ekonomiska hänsyn.

Arbetsgivare skall vara skyldiga att hålla sig à jour med de senaste tekniska och vetenskapliga framstegen vad gäller arbetsplatsens utformning med beaktande av de risker som är förbundna med deras verksamhet och att informera de arbetstagarrepresentanter, som enligt detta direktiv har rätt att ta del av sådan information, på ett sådant sätt att en högre skyddsnivå kan säkerställas.

Utan att det inskränker strängare existerande eller framtida gemenskapsbestämmelser skall detta direktiv tillämpas på alla risker och i synnerhet på dem som härrör från hanteringen av de kemiska, fysiologiska och biologiska agenser, som omfattas av direktiv 80/1107/EEG⁽¹⁾, senast ändrat genom direktiv 88/642/EEG⁽²⁾.

I överensstämmelse med beslut 74/325/EEG⁽³⁾ skall synpunkter från Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor inhämtas av kommissionen, då förslag utarbetas på detta område.

⁽¹⁾ EGT nr L 327, 3.12.1980, s. 8.

⁽²⁾ EGT nr L 356, 24.12.1988, s. 74.

⁽³⁾ EGT nr L 185, 9.7.1974, s. 15.

En kommitté bestående av ledamöter nominerade av medlemsstaterna behöver tillsättas för att bistå kommissionen med de tekniska bearbetningarna för de särdirektiv, som föreskrivs i detta direktiv.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVSNITT I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Syftet med detta direktiv är att initiera åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet.

2. För det ändamålet innehåller direktivet dels allmänna principer för att förebygga yrkesbetingade risker, för arbetarskydd, för att eliminera riskfaktorer och faktorer, som kan förorsaka olycksfall, för information, samråd, avvägd medverkan i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis samt utbildning av arbetstagarna och deras representanter, dels allmänna riktlinjer för genomförandet av dessa principer.

3. Detta direktiv skall inte hindra tillämpningen av sådana gällande eller framtida bestämmelser i medlemsstaterna och i gemenskapen som är gynnsammare vad gäller skyddet för arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

Artikel 2

Räckvidd

1. Detta direktiv skall tillämpas på all verksamhet, såväl privat som offentlig (industri, jordbruk, handel, förvaltning, tjänster, undervisning, kultur- och fritidsverksamhet etc.).

2. Detta direktiv skall inte tillämpas på sådana offentliga verksamheter, där det inte kan undvikas att förhållanden som är speciella för dessa verksamheter kommer i konflikt med direktivet, exempelvis försvaret eller polisen eller viss specifik verksamhet inom civilförsvaret.

I dessa fall skall arbetstagarnas säkerhet och hälsa tryggas så långt möjligt mot bakgrund av direktivets syften.

*Artikel 3***Definitioner**

I detta direktiv avses med

- a) arbetstagare, varje person anställd av en arbetsgivare, inklusive praktikanter och lärlingar men inte arbetstagare i arbetsgivarens hushåll,
- b) arbetsgivare, varje fysisk eller juridisk person som står i ett arbetsgivarförhållande till arbetstagare och har ansvar för företaget och/eller verksamheten,
- c) arbetstagarrepresentanter med särskilt ansvar för arbetstagarnas säkerhet och hälsa, varje person, som i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis har utsetts, valts eller utnämns att representera arbetstagarna i arbetarskyddsfrågor,
- d) förebyggande, alla mått och steg som vidtas eller planeras i något skede av verksamheten för att förebygga eller minska risker i arbetet.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna skall vidta tillräckliga åtgärder för att säkerställa att arbetsgivare, arbetstagare och arbetstagarrepresentanter omfattas av sådana lagar och andra författningar som behövs för att bestämmelserna i detta direktiv skall kunna genomföras i praktiken.
2. Medlemsstaterna skall i synnerhet se till att en ändamålsenlig kontroll och tillsyn säkerställs.

AVSNITT II

ARBETSGIVARNAS SKYLDIGHETER*Artikel 5***Allmänna bestämmelser**

1. Arbetsgivaren är skyldig att svara för att arbetstagarens säkerhet och hälsa tryggas i alla avseenden som är förbundna med arbetet.
2. I de fall en arbetsgivare i överensstämmelse med artikel 7.3 anlitar tjänster eller personer utifrån skall han inte fritas från sitt ansvar på detta område.
3. Arbetstagarnas skyldigheter på arbetarskyddsområdet skall inte inverka på arbetsgivarens ansvar.
4. Detta direktiv skall inte inskränka medlemsstaternas möjlighet att vidta åtgärder för att upphäva eller begränsa arbetsgivarens ansvar i sådana situationer som är ovanliga och oförutsebara och som ligger utanför arbets-

givarens kontroll, eller för enstaka händelser vars konsekvenser inte skulle ha kunnat undvikas ens med den största noggrannhet.

Medlemsstaterna är inte skyldiga att begagna sig av möjligheten enligt första stycket.

*Artikel 6***Arbetsgivarens allmänna skyldigheter**

1. Inom ramen för sina skyldigheter skall arbetsgivaren vidta tillräckliga åtgärder till skydd för arbetstagarnas säkerhet och hälsa, inbegripet förebyggande av risker i arbetet och tillhandahållande av information och utbildning samt iordningställande av erforderlig organisation och nödvändiga resurser.

Arbetsgivaren skall vara uppmärksam på behovet av att avpassa dessa åtgärder med hänsyn till ändrade omständigheter och sträva efter att förbättra de rådande förhållandena.

2. Arbetsgivaren skall verkställa de åtgärder som avses i punkt 1 första stycket med utgångspunkt från följande allmänna principer för förebyggande arbete:

- a) undvika risker,
  - b) utvärdera risker, som inte kan undvikas,
  - c) bekämpa riskerna vid källan,
  - d) anpassa arbetet till den enskilde, i synnerhet vad gäller utformningen av arbetsplatser, val av arbetsutrustning och val av arbets- och produktionsmetoder, med avsikt att framförallt reducera monotont arbete och arbete med fastställt ackord och minska effekterna av sådant arbete på hälsan,
  - e) ta hänsyn till den tekniska utvecklingen,
  - f) ersätta farliga ämnen med ämnen som inte är farliga eller mindre farliga,
  - g) utveckla en enhetlig övergripande policy för det förebyggande arbetet, vilken omfattar teknik, arbetsorganisation, arbetsbetingelser, sociala relationer och påverkan från faktorer i arbetsmiljön,
  - h) prioritera gemensamma skyddsåtgärder framför individinriktade skyddsåtgärder,
  - i) ge arbetstagarna tillräckliga instruktioner.
3. Utan att det inskränker de övriga bestämmelserna i detta direktiv skall arbetsgivaren göra följande med beaktande av verksamhetens art:
- a) Arbetsgivaren skall utvärdera riskerna för arbetstagarnas säkerhet och hälsa, bland annat vid val av arbetsutrustning, de kemiska ämnen och preparat som används samt arbetsplatsernas utformning.

Som en följd av denna utvärdering, skall vid behov de förebyggande åtgärder samt de arbets- och produktionsmetoder, som tillämpas av arbetsgivaren

- garantera en förbättring av skyddsnivån för arbetstagarna med avseende på säkerhet och hälsa,
- integreras i all verksamhet och på alla nivåer inom företaget och/eller verksamheten.

b) Då arbetsgivaren uppdrar åt arbetstagaren att utföra vissa arbetsuppgifter skall han ta hänsyn till dennes kunskaper på arbetsområdet.

c) Arbetsgivaren skall se till att planläggning och införande av ny teknik blir föremål för överläggningar med arbetstagarna och/eller deras representanter i fråga om följdverkningarna för arbetstagarnas säkerhet och hälsa i samband med val av utrustning och förändringar i arbetsbetingelser och arbetsmiljön.

d) Arbetsgivaren skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att endast de arbetstagare, som fått tillräckliga instruktioner, får tillträde till särskilt riskfyllda och farliga områden.

4. Utan att det inskränker övriga bestämmelser i detta direktiv skall arbetsgivare, där flera företag samtidigt driver verksamhet på ett arbetsställe, samverka vid tillämpningen av reglerna om säkerhet, hälsa och arbetshygien samt, med beaktande av verksamhetens art, samordna sina åtgärder i skyddshänseende och i frågor som rör förebyggande av risker i arbetet samt underrätta varandra och sina respektive arbetstagare och/eller arbetstagarrepresentanter om dessa risker.

5. Åtgärder som rör säkerhet, hygien och hälsa i arbetet får under inga förhållanden medföra några kostnader för arbetstagarna.

Artikel 7

Skydds- och förebyggande åtgärder

1. Utan att det inskränker skyldigheterna enligt artiklarna 5 och 6 skall arbetsgivaren ge en eller flera arbetstagare i uppgift att verka för skydd mot och förebyggande av risker i arbetet inom företaget och/eller verksamheten.

2. De utsedda arbetstagarna skall inte på något sätt missgynnas på grund av sin verksamhet med avseende på skyddsfrågor och förebyggande arbete.

De utsedda arbetstagarna skall ges skäligen tid för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv.

3. Om sådan skydds- och förebyggande verksamhet inte kan organiseras på grund av brist på kompetent per-

sonal i företaget och/eller verksamheten skall arbetsgivaren anlita sakkunnig hjälp utifrån.

4. I de fall då arbetsgivaren anlitar sakkunnig hjälp utifrån skall han informera de personer som anlitas om de faktorer som påverkar eller misstänks påverka arbetstagarnas säkerhet och hälsa och personerna skall ha tillgång till sådan information som avses i artikel 10.2.

5. Under alla omständigheter skall

— de utsedda arbetstagarna ha tillräckliga kunskaper och resurser,

— utifrån anlitate företag eller personer ha tillräckliga kunskaper och tillräckliga personella och professionella resurser, och

— antalet utsedda arbetstagare och utifrån anlitate företag eller personer vara tillräckligt

för att organisera skyddsverksamheten och den förebyggande verksamheten med beaktande av företagets och/eller verksamhetens storlek och/eller de risker för vilka arbetstagarna exponeras samt hur dessa fördelas över hela företaget och/eller verksamheten.

6. Ansvar för åtgärder till skydd mot och förebyggande av de risker för säkerhet och hälsa, som avses i denna artikel, skall åligga en eller flera arbetstagare eller en eller flera enheter inom eller utanför företaget och/eller verksamheten.

Arbetstagaren/arbetstagarna och/eller enheten/enheterna skall vid behov samarbeta.

7. Med hänsyn tagen till verksamheternas art och företagens storlek skall medlemsstaterna ange de verksamhetsgrenar, där arbetsgivaren, under förutsättning att han har kompetens, själv kan ta ansvaret för de åtgärder som avses i punkt 1.

8. Medlemsstaterna skall definiera de erforderliga färdigheter och kvalifikationer som avses i punkt 5.

De kan fastställa det erforderliga antal, som åsyftas i punkt 5.

Artikel 8

Första hjälpen, brandbekämpning, utrymning, allvarlig och överhängande fara

1. Arbetsgivaren skall

— sörja för nödvändiga arbetskyddsåtgärder för första hjälpen, brandskydd, och utrymning, varvid dessa åt-

gärder skall vara anpassade till verksamhetens art och företagets och/eller verksamhetens storlek samt till andra personer som är närvarande,

— upprätta alla behövliga kontakter med utomstående serviceorgan, framför allt i fråga om första hjälpen, akutvård, räddningsarbete och brandbekämpning.

2. I överensstämmelse med punkt 1 skall arbetsgivaren framför allt ifråga om första hjälpen och utrymning avdela de arbetstagare som behövs för att genomföra sådana åtgärder.

Dessa arbetstagare skall vara tillräckligt många, de skall erhålla fullgod utbildning och ha tillgång till ändamålsenlig utrustning med beaktande av företagets och/eller verksamhetens storlek och särskilda risker.

3. Arbetsgivaren skall

a) så snart som möjligt informera alla arbetstagare, som utsätts eller kan utsättas för allvarlig och överhängande fara, om risken i fråga och om vidtagna eller planerade skyddsåtgärder,

b) vidta åtgärder och ge anvisningar så att alla arbetstagare i händelse av allvarlig, överhängande och oundviklig fara kan avbryta arbetet och/eller omedelbart avlägsna sig från sin arbetsplats och sätta sig i säkerhet,

c) utom i sådana undantagsfall då det finns väl underbyggda skäl för det, avhålla sig från att anmoda arbetstagarna att återgå till arbetet i ett läge, där en allvarlig och överhängande fara fortfarande föreligger.

4. Arbetstagare som vid en allvarlig, överhängande och oundviklig fara lämnar sin arbetsplats och/eller ett farligt område skall inte på något sätt missgynnas på grund av detta utan skall skyddas mot alla skadliga och orättfärdiga följdverkningar i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis.

5. Arbetsgivaren skall säkerställa att alla arbetstagare, i fall då en allvarlig och överhängande fara för arbetstagarnas och/eller andras säkerhet föreligger, och då den närmast ansvariga arbetsledningen inte kan kontaktas, kan vidta lämpliga åtgärder med hänsyn till sin kunskap och de tekniska resurser, som står till deras förfogande, för att avvärja en sådan fara.

Arbetstagarnas åtgärder får inte leda till att de på något sätt missgynnas, såvida de inte handlat vårdslöst eller visat grov försumlighet.

Artikel 9

Arbetsgivarens skyldigheter i övrigt

1. Arbetsgivaren skall

a) se till att det finns en riskvärdering av miljöfaktorer på arbetsplatsen, inbegripet faktorer för sådana grupper som är utsatta för speciella risker,

b) besluta om de skyddsåtgärder som skall vidtas och den eventuella personliga skyddsutrustning som skall användas,

c) föra ett register över arbetsolycksfall, som resulterat i att arbetstagaren varit arbetsoförmögen under mer än tre dagar,

d) i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis upprätta rapporter över arbetsolycksfall, som drabbat arbetstagarna.

2. Medlemsstaterna skall fastställa, med hänsyn till verksamhetens art och företagens storlek, de skyldigheter som åvilar skilda grupper av företag i fråga om upprättande av de handlingar som avses i punkt 1 a och b och vid utarbetande av handlingar enligt punkt 1 c och d.

Artikel 10

Information till arbetstagarna

1. I enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis som kan ta hänsyn till bland annat företagets/verksamhetens storlek skall arbetsgivaren vidta lämpliga åtgärder så att arbetstagare och /eller deras representanter i företaget och/eller verksamheten får all den information som behövs om

a) arbetsmiljörisiker och skydds- och förebyggande åtgärder och verksamhet med avseende såväl på företaget och/eller verksamheten i stort som varje enskild arbetsplats och/eller varje enskilt arbete,

b) de åtgärder som vidtas i enlighet med artikel 8.2.

2. Arbetsgivaren skall vidta lämpliga åtgärder så att arbetsgivare för anställda i utomstående företag och/eller verksamheter, vilka utför arbete i den förstnämndes företag och/eller verksamhet, i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis, får den information om förhållandena enligt punkterna 1 a och b som skall lämnas arbetstagarna ifråga.

3. Arbetsgivaren skall vidta lämpliga åtgärder, så att arbetstagare med särskilda uppgifter i skyddsfrågor eller arbetstagarrepresentanter med särskilt ansvar för skyddsfrågor, för de skall kunna utföra sina uppgifter och i enlighet med nationell lagstiftning och praxis, får tillgång till

a) den riskvärdering samt information om de skyddsåtgärder som avses i artikel 9.1 a och b,

- b) det register och de rapporter som åsyftas i artikel 9.1 c och d,
- c) den kunskap som skydds- och förebyggande åtgärder, tillsynsmyndigheter och arbetsmiljöansvariga organ avkastar.

Artikel 11

Samråd med och medverkan av arbetstagare

1. Arbetsgivarna skall inhämta synpunkter från arbetstagarna och/eller deras representanter och låta dem delta i diskussioner om alla frågor som gäller säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.

Detta förutsätter

- överläggningar med arbetstagarna,
- rätt för arbetstagarna och/eller deras representanter att lägga fram förslag,
- avvägd medverkan i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis.

2. Arbetstagare eller arbetstagarrepresentanter med särskilt ansvar för skyddsfrågor skall ges rätt till avvägd medverkan i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis, eller rådfrågas i förväg och i god tid beträffande

- a) varje åtgärd som på ett väsentligt sätt kan påverka arbetsmiljön,
- b) utseende av arbetstagare enligt artikel 7.1 eller 8.2 och den verksamhet som avses i artikel 7.1,
- c) den information som åsyftas i artiklarna 9.1 och 10,
- d) i förekommande fall, anlåtande av tjänster eller personer utifrån enligt artikel 7.3,
- e) den planering och uppläggning av utbildningen som avses i artikel 12.

3. Arbetstagarrepresentanter med särskilt ansvar för skyddsfrågor skall ha rätt att anmoda arbetsgivaren att vidta lämpliga åtgärder och lägga fram förslag i syfte att minska riskerna för arbetstagarna och/eller undanröja källan till faran.

4. De arbetstagare, som avses i punkt 2, och de arbetstagarrepresentanter, som avses i punkterna 2 och 3, får inte missgynnas på något sätt på grund av sin verksamhet enligt punkterna 2 och 3.

5. Arbetsgivare måste ge arbetstagarrepresentanter med särskilt ansvar för skyddsfrågor tillräcklig ledighet med

bibehållen lön och förse dem med tillräckliga resurser för att de skall kunna utöva de rättigheter och fullgöra de uppgifter, som följer av detta direktiv.

6. I överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis har arbetstagare och/eller arbetstagarrepresentanter rätt att vända sig till den arbetsmiljöansvariga myndigheten med klagomål, om de anser att de åtgärder som arbetsgivaren vidtagit inte är tillräckliga för att uppnå säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.

Arbetstagarrepresentanter skall ges tillfälle att lägga fram sina iakttagelser i samband med inspektionsbesök av den behöriga myndigheten.

Artikel 12

Utbildning av arbetstagare

1. Arbetsgivaren skall säkerställa att varje arbetstagare får tillräcklig utbildning i arbetsmiljöfrågor, framför allt i form av information och instruktioner, som har direkt anknytning till platsen där han arbetar eller hans arbetsuppgifter i samband med

- anställning,
- förflyttning eller byte av arbete,
- införande av ny arbetsutrustning eller ändring av arbetsutrustning,
- införande av ny teknik.

Utbildningen skall

- anpassas till nya eller ändrade risksituationer, och
- vid behov upprepas regelbundet.

2. Arbetsgivaren skall säkerställa att anställda i utomstående företag och/eller verksamheter som utför arbete för arbetsgivarens räkning har fått tillräckliga instruktioner ifråga om arbetsmiljörisker som gäller deras arbete i arbetsgivarens företag och/eller verksamhet.

3. Arbetstagarrepresentanter med särskilda uppgifter i skyddsfrågor skall ha rätt till tillräcklig utbildning.

4. Den utbildning som avses i punkterna 1 och 3 får inte bekostas av arbetstagarna eller arbetstagarrepresentanterna.

Den utbildning som åsyftas i punkt 1 skall förläggas till arbetstid.

Den utbildning som avses i punkt 3 skall förläggas till arbetstid och i enlighet med nationell praxis äga rum inom eller utanför företaget och/eller verksamheten.

AVSNITT III

ARBETSTAGARNAS SKYLDIGHETER

Artikel 13

1. Det åligger varje arbetstagare att så långt möjligt sörja för sin egen och andra personers säkerhet och hälsa, i den mån de påverkas av hans handlingar eller förtroendeuppdrag i arbetet, i enlighet med hans utbildning och arbetsgivarens instruktioner.
2. För detta ändamål skall arbetstagarna i överensstämmelse med sin utbildning och arbetsgivarens instruktioner
  - a) på rätt sätt använda maskiner, anordningar, verktyg, farliga ämnen, transportanordningar och andra produktionsmedel,
  - b) på rätt sätt använda den personliga skyddsutrustning, som de försetts med, samt efter det att utrustningen använts återställa den på dess rätta plats,
  - c) inte avsiktligt koppla ur, byta ut eller flytta på säkerhetsanordningar monterade på exempelvis maskiner, anordningar, verktyg, anläggningar eller byggnader utan använda dessa säkerhetsanordningar på rätt sätt,
  - d) snarast underrätta arbetsgivaren och/eller arbetstagarna med särskilt ansvar för skyddsfrågor om varje arbetsituation som de har rimlig anledning att tro kan innebära en allvarlig och överhängande fara för säkerheten och hälsan samt om varje brist i skyddsorganisationen,
  - e) i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis samarbeta med arbetsgivaren och/eller med arbetstagarna med särskilt ansvar för skyddsfrågor så långt det är nödvändigt för att fullgöra de uppgifter och uppfylla de krav som åläggs eller ställs av den behöriga arbetsmiljöansvariga myndigheten,
  - f) i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis samarbeta med arbetsgivaren och/eller arbetstagare med särskilt ansvar för skyddsfrågor i den utsträckning som behövs för att möjliggöra för arbetsgivaren att garantera en riskfri arbetsmiljö och säkra arbetsförhållanden som inte utgör någon risk för arbetstagarnas säkerhet och hälsa inom deras verksamhetsområde.

AVSNITT IV

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 14

Hälsokontroll

1. Åtgärder skall vidtas i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis i syfte att tillförsäkra arbetstagarna hälsokontroller anpassade till de arbetsmiljörisker, som de utsätts för i arbetet.
2. De åtgärder som avses i punkt 1 skall vara av sådan karaktär att varje arbetstagare, som så önskar, kan genomgå regelbundna hälsokontroller.
3. Hälsokontrollen kan ingå som en del av den allmänna sjukvården.

Artikel 15

Riskgrupper

Särskilt utsatta riskgrupper skall skyddas mot de faror som speciellt berör dem.

Artikel 16

Särdirektiv — ändringar —

Generell räckvidd för detta direktiv

1. Efter förslag från kommissionen med stöd av artikel 118a i fördraget skall rådet anta särdirektiv, bland annat på de områden som uppräknas i bilagan.
2. Utan att det inskränker det förfarande som avses i artikel 17 i fråga om tekniska justeringar får detta direktiv och särdirektiven ändras i enlighet med artikel 118a i fördraget.
3. Bestämmelserna i detta direktiv skall fullt ut tillämpas på alla områden, som omfattas av särdirektiven utan att hindra tillämpningen av de strängare eller mer specifika bestämmelser som finns i särdirektiven.

Artikel 17

Kommitté

1. När rent tekniska justeringar av de särdirektiv som föreskrivs i artikel 16.1 görs för att ta hänsyn till

— antagandet av direktiv om teknisk harmonisering och standardisering, och/eller

— den tekniska utvecklingen, ändringar i internationella regler eller specifikationer och nya rön,

skall kommissionen biträdas av en kommitté bestående av företrädare för medlemsstaterna och med en företrädare för kommissionen som ordförande.

2. Kommissionens företrädare skall till kommittén lämna ett förslag till åtgärder som skall vidtas.

Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande ärendet är.

Beslut om yttrandet skall fattas med tillämpning av de omröstningsregler som enligt fördragets artikel 148.2 gäller för beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen.

Vid omröstningen i kommittén skall de röster som avges av representanterna för medlemsstaterna vägas enligt artikeln i fördraget. Ordföranden får inte delta i omröstningen.

3. Kommissionen skall anta förslaget, om det har tillstyrkts av kommittén.

Om förslaget inte har tillstyrkts av kommittén eller om den inte avger något yttrande, skall kommissionen utan dröjsmål föreslå rådet åtgärder. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet.

Om rådet inte fattar beslut inom tre månader från det att förslaget har mottagits, skall kommissionen besluta att de föreslagna åtgärderna skall vidtas.

Artikel 18

Slutbestämmelser

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 december 1992.

De skall genast underätta kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de redan har antagit eller som de antar på det område som omfattas av detta direktiv.

3. Medlemsstaterna skall vart femte år rapportera till kommissionen om den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv, och om arbetsgivarnas och arbetstagarnas synpunkter.

Kommissionen skall informera Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor.

4. Kommissionen skall regelbundet överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av detta direktiv med beaktande av punkterna 1, 2 och 3.

Artikel 19

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 12 juni 1989.

På rådets vägnar

M. CHAVEZ GONZALES

Ordförande

BILAGA

Förteckning av områden som avses i artikel 16.1

- Arbetsplatser
- Arbetsutrustning
- Personlig skyddsutrustning
- Arbete vid bildskärm
- Hantering av tunga laster med risk för ryggskador
- Tillfälliga eller rörliga arbetsplatser
- Fiske och jordbruk